

شبکه مضامین مرتبط با انتخاب شریک در اتحادهای استراتژیک گردشگری پژوهشی

علی اصغر شالبافیان^۱

تاریخ دریافت: ۹۷/۱/۱۶-تاریخ پذیرش: ۹۸/۲/۲۳

چکیده

شكل‌گیری اتحادهای استراتژیک به عنوان ابزاری برای ادامه‌ی بقا در دنیای رقابتی امروز به امری رایج در میان صنایع مختلف تبدیل شده است. در این میان، انتخاب شریک، از جمله کلیدی‌ترین مراحل در شکل‌گیری هرگونه اتحادی به شمار می‌رود. از این‌جهت، مطالعات متعددی پیرامون انتخاب شریک و ویژگی‌های آن صورت پذیرفته است. با این‌وجود، به نظر می‌رسد که طرح این موضوع در صنعت گردشگری بخصوص در حوزه‌هایی نظیر گردشگری پژوهشی از تازگی برخوردار است. از این‌رو، هدف از پژوهش حاضر شناسایی شبکه مضامین مرتبط با انتخاب شریک در اتحادهای استراتژیک گردشگری پژوهشی در کشور بود. در این راستا، ۱۷ نفر از خبرگان صنعت با استفاده از نمونه‌گیری گلوله‌برفی شناسایی، داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار Maxqda10 بر اساس منطق روش تحلیل مضمون، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که ۳ مضمون فرآگیر شناخت و ارتباطات، بررسی کردن و ویژگی‌های شریک در انتخاب شریک در هنگام شکل‌گیری اتحاد استراتژیک میان کسب و کارهای گردشگری پژوهشی، مؤثر می‌باشد.

کلیدواژگان: گردشگری پژوهشی، اتحادهای استراتژیک، انتخاب شریک، تحلیل مضمون.

۱. استادیار مدیریت جهانگردی، دانشکده گردشگری، دانشگاه سمنان.(نویسنده مسئول)؛

Ashalbafian@Semnan.ac.ir

مقدمه

در دنیای رقابتی امروز، تمام سازمان‌ها برای بقاء و رشد به برقراری ارتباط با دیگر سازمان‌ها نیاز دارند (پارمیگیانی و ریورا سانتوس^۱، ۲۰۱۱). یکی از پذیرفته‌ترین شکل چنین ارتباطی میان سازمان‌ها، همکاری است. بنا به تعریف دیکشنری انگلیسی آکسفورد (۲۰۰۶)، همکاری به مفهوم کار با یکدیگر برای رسیدن به یک هدف یا انجام یک وظیفه معین، است. درواقع، همکاری نشان‌دهنده روابطی است که سازمان‌ها را به هم نزدیک کرده و توانایی آن‌ها را برای رقابت در بازار افزایش می‌دهد (تیتماس^۲، ۲۰۱۲). یک همکاری می‌تواند در قالب‌هایی متفاوتی شکل گیرد؛ یکی از متداول‌ترین این قالب‌ها در دنیای مدرن امروز، اتحادهای استراتژیک، است. اتحادهای استراتژیک عبارت است از نوعی از همکاری که باهدف هم‌افزایی ایجاد شده و شرکا انتظار دارند که عواید این همکاری چیزی فراتر از فعالیت انفرادی ایشان را فراهم آورد (ریگس بی^۳، ۲۰۰۰). در این میان، اگرچه صنایع مختلف به دلایل متعددی نظری دستیابی به تکنولوژی جدید، تحقق هم‌افزایی بین شرکت‌های مجزا و مستقل، دسترسی به افراد کارдан، اجرای فعالیت‌های اصلی تأمین و توسعه حوزه جغرافیایی سازمان (دراکر^۴، ۲۰۰۸) در پی تشکیل اتحادهای استراتژیک می‌باشد اما طبق نظر محققین، بیشترین آمار رشد اتحادهای استراتژیک مربوط به صنایع خدماتی است (گورسوی، سایمن و سوتیریادیس^۵، ۲۰۱۵). یکی از مهم‌ترین این صنایع خدماتی گردشگری است. کسب‌وکارهای گردشگری با مجموعه‌ای از تغییرات سریع در نیازها و خواسته‌های گردشگران و تغییرات مداوم محیطی روبرو هستند. در این حالت تنها کسب‌وکارهایی بر جا خواهد ماند که توانایی تشخیص این تغییرات و واکنش پویا در مقابل آن‌ها را خواهند داشت. مباحثی نظری جهانی شدن و انقلاب دیجیتال، فرصت‌ها و چالش‌هایی را پیش روی مدیریت، بازاریابی و توسعه محصولات و تجارت گردشگری قرار داده است که دیگر کسب‌وکارهای منفرد در آن جایگاهی ندارند و تنها این خوش‌ها و شبکه‌های متولیان گردشگری هستند که توانایی ادامه حیات در چنین شرایطی را خواهند داشت (لازرت و

1. Parmigiani & Rivera-Santos

2. Titmas

3. Rigsbee

4. Drucker

5. Gursoy et al.

پتریلو^۱، ۲۰۰۶). بعلاوه اینکه، در صد بالایی از شرکت‌های فعال در عرضه تجارب گردشگری، مؤسسات کوچک و متوسط با توانایی‌ها سازمانی و منابع محدود هستند که حیات برای این سازمان‌ها را به چالشی مهم تبدیل کرده است (گورسوی، سایمن و سوتیریادیس، ۲۰۱۵). از این جهت، ایجاد اتحادهای استراتژیک و روابط همکاری را می‌توان تنها راهکار صحیح جهت حفظ بقای ایشان در دنیای رقابتی دانست. یکی دیگر از دلایلی که منجر به قدمت بالای ایجاد اتحادهای استراتژیک در حوزه گردشگری می‌گردد، گستنگی صنعت گردشگری است که موجب شده مقاصد گردشگری، محصولات و خدمات آن از عناصر مختلفی تشکیل شده و هر یک از این عناصر در تضمین عملکرد صحیح فعالیت گردشگری از نقش حیاتی برخوردار باشد (جمال و گیتز^۲، ۱۹۹۵)؛ اما موضوع مهمی که فارغ از نوع صنعت و در شکل‌گیری هر اتحاد استراتژیک حائز اهمیت است، موضوع انتخاب شریک مناسب است. در این میان، اگرچه مطالعات متعددی در این خصوص انجام شده است، با این وجود به نظر می‌رسد که این بحث در گردشگری و به خصوص انواع خاصی از گردشگری از جمله گردشگری پژوهشی از تازگی برخوردار است. از این‌رو، هدف از پژوهش حاضر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر در انتخاب شریک در هنگام شکل‌گیری اتحادهای استراتژیک میان کسب و کارهای گردشگری پژوهشی است.

مرور پیشینه

اهمیت جایگاه انتخاب و بررسی شریک، با تکرار این موضوع در منابع متعدد و به صورت مستقیم و غیرمستقیم، موضوعی محرز است. در این خصوص، یافته‌های مطالعات پیشین را شاید بتوان با تمرکز بر سه محوریت داشتن ارتباط قبلی با شریک، داشتن شناخت از شریک و همچنین ویژگی‌های شریک، دسته‌بندی کرد. باید توجه داشت که بنا بر پژوهش‌های پیشین داشتن ارتباط یا همکاری در گذشته در انتخاب یک شریک محتمل می‌تواند تأثیر بسزایی داشته باشد (آدان و همکاران^۳، ۲۰۱۰؛ والدز-لانز و گارسیا کانل^۴، ۲۰۱۵؛ ژیانگ، لی و گائو^۱،

1. Lazzeretti & Petrillo

2. Jamal & Getz

3. Adan et al.

4. Valdés-Llaneza & García-Canal

۲۰۰۸؛ گالاتی^۱، ۱۹۹۵؛ روسنکوپف، متیو و جئورج^۲، ۲۰۰۱؛ گومز و همکاران^۳، ۲۰۱۳؛ یانگ^۴ و همکاران^۵، ۲۰۱۴). این ارتباطات و رای روابط میان سازمانی می‌تواند در شکل روابط بین فردی نیز تعریف شود تا جایی که روسنکوپف، متیو و جئورج (۲۰۰۱)، لارسون^۶ (۱۹۹۲) و پانسیری^۷ (۲۰۰۹) به وجود روابط بین فردی قبل از ایجاد اتحاد به صورت عام و افرادی نظیر نیلسون^۸ (۲۰۰۳)، رابسان و کاتسیکیس^۹ (۲۰۰۵) و یانگ^{۱۰} و همکاران (۱۴) به صورت خاص به پیشینه روابط میان مدیران اشاره داشته‌اند؛ اما در خصوص شناخت نسبت به شریک؛ این شناخت می‌تواند در ارتباط با پیشینه شریک (مک کاتچئون و استارت^{۱۱}، ۲۰۰۰) تعریف گردد یا آگاهی از ویژگی‌های شریک را مدنظر قرار دهد (نیلسون، ۲۰۰۳؛ گالاتی، ۱۹۹۵؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰).

در ارتباط با ویژگی‌های شریک که در طی انتخاب شریک باید به آن‌ها توجه نمود، طیف گسترده‌ای از خصوصیات در مطالعات پیشین طرح شده است؛ اما در ارتباط با پژوهش حاضر، می‌توان ویژگی‌های مزبور را در چهارگروه ویژگی‌های مرتبط با ایجاد اتحاد استراتژیک، ویژگی‌های محیطی شریک، ویژگی‌های عملکردی و ویژگی‌های سازمانی دسته‌بندی نمود. در ارتباط با ویژگی‌های مرتبط با ایجاد اتحاد استراتژیک، انتظار شریک (سومپونگ و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۴) و دیدگاه وی در خصوص ایجاد اتحاد (مک کاتچئون و استارت، ۲۰۰۰) حائز اهمیت است. بعلاوه شباهت داشتن شرکا در ابعادی نظیر دیدگاه کسب‌وکاری مشابه (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ سلین و مایرز^{۱۳}، ۱۹۹۸)، استراتژی‌های مشابه (نیلسون، ۲۰۰۳؛ سمرکیوز و

1. Jiang et al.
2. Gulati
3. Rosenkopf et al.
4. Huang
5. Gomes et al.
6. Yang et al.
7. Larson
8. Pansiri
9. Nielsen
10. Robson & Katsikeas
11. Mc. Cutcheon& Stuart
12. Sompong et al.
13. Selin & Myers

کوسر^۱، ایوانز^۲؛ ژیانگ^۳، لی و گائو^۴؛ ۲۰۰۸)، اهداف مشابه (دادفر و همکاران^۵، ۲۰۱۴؛ زینلدن و دودارووا^۶، ۲۰۰۵؛ ژیانگ^۷، لی و گائو^۸؛ ۲۰۰۸)، حقیقی کفash، صادقی و قاسمی^۹، ۱۳۹۲)، شباهت در حیطه وظایف (نیلسون، ۲۰۰۳)، جایگاه رقبه همسان (آدان و همکاران، ۲۰۱۰)، شباهت در روابط اجتماعی (آدان و همکاران، ۲۰۱۰)، داشتن شباهت فرهنگی (پت و دیبرل^{۱۰}؛ ۲۰۰۱؛ تودوا و کی نوک^{۱۱}؛ ۲۰۰۵؛ جنک، آلایوگلو و لیگان^{۱۲}؛ ۲۰۱۲؛ دادفر و همکاران، ۲۰۱۴)، شباهت در میزان آوردها (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ ژیانگ^{۱۳}، لی و گائو^{۱۴}؛ ۲۰۰۸) نیز باید مدنظر قرار گیرد. از سوی دیگر، مکمل بودن نیز از جمله مواردی است که طبق تحقیقات پیشین باید در انتخاب شریک بدان توجه داشت؛ تکمیل کنندگی در ارتباط با ابعاد تکنولوژیکی (نیلسون، ۲۰۰۳؛ سومپونگ^{۱۵} و همکاران، ۲۰۱۴)، اندازه سازمانی (نیلسون، ۲۰۰۳)، مکمل بودن منابع (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ ژیانگ^{۱۶}، لی و گائو^{۱۷}؛ پارک و ژو^{۱۸}؛ ۲۰۰۵؛ دادفر و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژوئن و گاندولف^{۱۹}؛ ۲۰۰۹)، شایستگی‌ها، توانایی‌ها و مهارت‌ها (رودیرمل و بوکر^{۲۰}؛ ۲۰۰۸؛ ژیانگ^{۲۱}، لی و گائو^{۲۰}؛ سورنسن و ریوی^{۲۲}؛ ۱۹۹۸؛ برودر، برودر و ویلکینسون^{۲۳}؛ ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت^{۲۴}؛ ۲۰۰۷؛ دادفر و همکاران، ۲۰۱۴؛ حقیقی کفash، صادقی و قاسمی^{۲۵}، ۱۳۹۲) است.

در انتخاب شریک، ویژگی‌های محیطی شریک محتمل نیز باید مورد توجه قرار گیرد؛ اینکه موقعیت جغرافی شریک چیست (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ کالاوسر و شائو^{۲۶}؛ ۲۰۰۴)، در چه فرهنگ ملی تنفس می‌کند (رینگ^{۲۷} و وان دون^{۲۸}؛ ۱۹۹۴؛ دادفر و همکاران، ۲۰۱۴؛ نیلسون،

-
1. Semercioz & Kocer
  2. Evans
  3. Dadfar et al.
  4. Zineldin & Dodourova
  5. Pett & Clay Dibrell
  6. Todeva & Knoke
  7. Genc et al.
  8. Park & Zhou
  9. Jaouen & Gundolf
  10. Rothaermel & Boeker
  11. Sørensen & Reve
  12. Brøthers et al.
  13. Holcomb & Hitt
  14. Kauser & Shaw
  15. Ring & Van de Ven

۲۰۰۳) و چه بستر قانونی و بازاری (نیلسون، ۲۰۰۳) بر آن حاکم است.

علاوه بر آن، عملکرد مطلوب شریک در گذشته (منتظر و نوریانفر، ۱۳۹۵) نیز معیار مهمی در انتخاب شریک به شمار می‌رود. همان‌طور که متنظر و نوریانفر (۱۳۹۵) در تحقیق خود اشاره داشته‌اند، عملکرد مزبور می‌تواند در عملکرد مالی بالا یا رضایت مشتری تجلی یابد. از سوی دیگر، عواملی نظیر صداقت (آدان و همکاران، ۲۰۱۴)، شهرت (ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ لارسون، ۱۹۹۲؛ پانسیری، ۲۰۰۹)، کامبیس و کتچن^۱ (۲۰۰۳؛ نیلسون، ۲۰۰۳؛ منظر و نوریانفر، ۱۳۹۵)، جایگاه شریک در بازار (نیلسون، ۲۰۰۳)، داشتن تجربه قبلی از ائتلاف (گالتی، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷؛ رابسان و کاتسیکیس، ۲۰۰۵؛ دادفر و همکاران، ۱۴؛ ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸)، جنبه‌های دیگری هستند که می‌توانند گویای عملکرد قبلی شریک باشند.

باید توجه داشت که اگرچه عملکرد شریک به عنوان برونداد سازمان می‌تواند معیاری در انتخاب شریک به حساب رود اما ویژگی‌های یک سازمان به عنوان شریک محتمل نیز، حائز اهمیت است. در این میان، اگر عملکرد را جنبه‌ی نرم شریک محتمل بدانیم، باید از جنبه‌ی سخت شریک مزبور- ویژگی‌های سازمانی آن- غافل شویم. ساختار سازمانی (ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸)، وضعیت کانال‌های توزیع (نیلسون، ۲۰۰۳؛ هانگ، ۲۰۰۶؛ سومپونگ و همکاران، ۲۰۱۴)، فرهنگ سازمانی (ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ لارسون، ۱۹۹۲)، استراتژی سازمان (ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸)، سن سازمان (رودیرمل و بوکر، ۲۰۰۸)، اندازه سازمان (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ هانگ، ۲۰۰۶؛ لارسون، ۱۹۹۲)، استفاده از نوآوری در سیستم‌ها (منتظر و نوریانفر، ۱۳۹۵)، میزان دسترسی به نیروی انسانی (نیلسون، ۲۰۰۳)، سطح آموزش نیروی انسانی و میزان رضایت کارکنان (منتظر و نوریانفر، ۱۳۹۵)، همگی از جمله مواردی است که بنا به مطالعات پیشین در حین تشکیل اتحاد استراتژیک با یک سازمان باید در نظر داشت.

جدول ۱، طبقه‌بندی مختصر از پژوهش‌های پیشین در ارتباط با موضوع حاضر را نشان می‌دهد:

1. Combs & Ketchen

جدول ۱: طبقه‌بندی مختصر از پژوهش‌های پیشین در ارتباط با موضوع حاضر

محوریت	موضوع	محققین
داشتن ارتباط و شناخت قبلی با شریک	روابط بین فردی	روسنکویف، متیو و جئورج، ۲۰۰۱؛ لارسون، ۱۹۹۲؛ پانسیری، ۲۰۰۳
	روابط میان مدیران	نیلسون، ۲۰۰۳؛ رابسان و کاتسیکس، ۲۰۰۵؛ ژانگ و همکاران، ۲۰۱۴
ویژگی‌های شریک	آگاهی از پیشینه	مک کاتچون و استارت، ۲۰۰۰
	آگاهی قبلی از ویژگی‌های شریک	نیلسون، ۲۰۰۳؛ گالاتی، ۱۹۹۵؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰
ویژگی‌های شریک	ویژگی‌های مرتبط با ایجاد اتحاد استراتژیک	سومپونگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ مک کاتچون و استارت، ۲۰۰۰؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ سلین و مایرز، ۱۹۹۸؛ نیلسون، ۲۰۰۳؛ سمر کیوز و کوسر، ۲۰۰۴؛ ایوانز، ۲۰۰۱؛ ژانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ دادر و همکاران، ۲۰۱۴؛ زینلدین و دودارووا، ۲۰۰۵؛ حقیقی کفash، صادقی و قاسمی، ۱۳۹۲؛ پت و دیبل، ۲۰۰۱؛ تودوا و کی نوک، ۲۰۰۵؛ جنک، آلایوگلو و لیگان، ۲۰۱۲؛ پارک و ژو، ۲۰۰۵؛ ژوئن و گاندولف، ۲۰۰۹؛ رو دیرمل و بوکر، ۲۰۰۸؛ سورنسن و ریوی، ۱۹۹۸؛ برودر، برودر و ویلکینسون، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷
ویژگی‌های محیطی شریک	ویژگی‌های محیطی	آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ کالوسر و شائو، ۲۰۰۴؛ رینگ و وان دون، ۱۹۹۴؛ دادر و همکاران، ۲۰۱۴؛ نیلسون، ۲۰۰۳
ویژگی‌های عملکردی	ویژگی‌های عملکردی	منتظر و نوریانفر، ۱۳۹۵؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ لارسون، ۱۹۹۲؛ پانسیری، ۲۰۰۹؛ کامبیس و کتچن، ۲۰۰۳؛ نیلسون، ۲۰۰۳؛ گالاتی، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷؛ رابسان و کاتسیکس، ۲۰۰۵؛ دادر و همکاران، ۲۰۱۴
ویژگی‌های سازمانی	ویژگی‌های سازمانی	نیلسون، ۲۰۰۳؛ هانگ، ۲۰۰۶؛ سومپونگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ لارسون، ۱۹۹۲؛ رو دیرمل و بوکر، ۲۰۰۸؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ استفاده از نوآوری در سیستم‌ها؛ منتظر و نوریانفر، ۱۳۹۵

روش‌شناسی

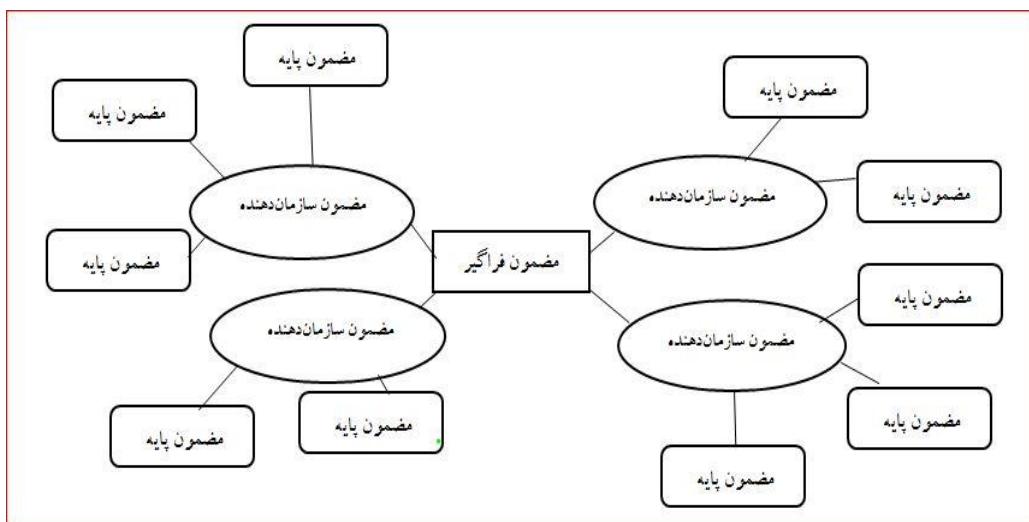
پژوهش حاضر را می‌توان از منظر هدف، اکشافی؛ از حیث مخاطب، بنیادین و از نظر روش گردآوری داده، کیفی دانست. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل فعالین گردشگری پژوهشی - که در راستای تشکیل اتحاد تلاش نموده‌اند، بودند. به‌منظور نمونه‌گیری، از روش قضاوتی - گلوله برفی، استفاده شد. در این میان ۱۷ نفر از خبرگان بر اساس روش نمونه‌گیری یادشده و با تکیه بر رسیدن به حد اشباع انتخاب شدن. مصاحبه به صورت نیمه ساختار یافته صورت گرفت. در این پژوهش از روش تحلیل مضمون (تم) و نرم‌افزار Maxqda10، به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، بهره گرفته شده است. تحلیل مضمون به روشهای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی اطلاق می‌گردد. این روش، فرآیندی برای تحلیل داده‌های متنی است و داده‌های پراکنده و متنوع را به داده‌های غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند (براون و کلارک^۱، ۲۰۰۶). در این میان، مقصود از مضمون یا تم، الگویی است که در داده‌ها یافت می‌شود و حداقل به توصیف و سازماندهی مشاهدات و حداکثر به تفسیر جنبه‌هایی از پدیده می‌پردازد (بویاتیز^۲، ۱۹۹۸: ۴). به عبارتی مضمون، مبین اطلاعات مهمی درباره داده‌ها و سؤالات تحقیق است و تا حدی، معنی و مفهوم الگوی موجود در مجموعه‌ای از داده‌ها را نشان می‌دهد (براون و کلارک، ۲۰۰۶). در این میان روش تحلیل مضمون به چهار روش مرسوم، قبل اجرا است: (شیخزاده و همکاران، ۱۳۹۰)

قالب مضماین^۳: معمولاً در تحقیقاتی با تعداد متون و داده‌های زیاد به کار گرفته می‌شود و ویژگی کلیدی این روش، سازماندهی سلسله‌مراتبی مضماین و گروه‌بندی مضماین سطوح پایین‌تر در قالب خوشه‌ها و ایجاد مضماین سطح بالاتر از آن‌ها است (کینگ^۴، ۱۹۹۸: ۲۶۷).

ماتریس مضماین^۵: ماتریس مذبور به‌منظور مقایسه مضماین با یکدیگر و مضماین در منابع داده‌ها استفاده می‌شود. ردیف‌ها و ستون‌های ماتریس مضماین می‌تواند به مضمون‌ها یا منبع داده‌ها یا سایر موارد اختصاص یابد (مایلز^۶، ۱۹۹۴).

-
1. Braun & Clarke
  2. Boyatzis
  3. Template Analysis
  4. King
  5. Thematic Matrix

تحلیل مقایسه‌ای^۲: از تحلیل مقایسه‌ای می‌توان برای قیاس مضماین در بین پاسخ‌دهندگان مختلف (بر اساس جنسیت، سن، سمت و غیره) و همچنین برای منابع مختلف داده‌ها (مانند مصاحبه، پرسشنامه، گروه کانونی و غیره)، استفاده کرد. شبکه مضماین^۳: آنچه شبکه مضماین عرضه می‌کند نقش‌هایی شبیه تارنما به مثابه اصل سازمان‌دهنده و روش نمایش است. شبکه مضماین، بر اساس روندی مشخص، پایین‌ترین سطح قضایای پدره را از متن بیرون می‌کشد (مضماین پایه^۴)؛ سپس با دسته‌بندی این مضماین پایه‌ای و تلخیص آن‌ها به اصول مجردتر و انتزاعی‌تر دست پیدا می‌کند (مضماین سازمان‌دهنده^۵)؛ در قدم سوم، این مضماین عالی در قالب استعاره‌های اساسی گنجانده شده و به صورت مضماین حاکم بر کل متن در می‌آیند (مضماین فراگیر^۶)؛ سپس این مضماین به صورت نقشه‌های شبکه تارنما، رسم و مضماین بر جسته‌ی هر یک از این سه سطح همراه با روابط میان آن‌ها نشان داده می‌شود (آترالید - استرینلگ^۷، ۲۰۰۱). در شکل ذیل رابطه‌ی میان سطوح مختلف مضماین به صورت گرافیکی نشان داده شده است:

نمودار ۱- رابطه میان سطوح مختلف مضماین در شبکه مضماین، آترالید - استرینلگ؛ ۲۰۰۱

1. Miles
2. Comparative Analysis
3. Thematic Network
4. Basic Theme
5. Organizing Theme
6. Global Theme
7. Attride-Stirling

در پژوهش حاضر از روش شبکه مضامین به منظور تحلیل متن به دست آمده از مصاحبه‌ها، استفاده شد. به منظور اجرایی‌سازی روش شبکه مضامون باید سه گام اصلی ذیل پیگیری شود.

جدول ۲. مراحل تنظیم شبکه مضامونی (آترالید - استرینلگ؛ ۲۰۰۱)

مرحله تحلیلی	گام	اقدام
الف) تحویل یا خرد کردن متن	گام اول: کدگذاری	تهیه یک چارچوب کدگذاری تجربه متن به پاره گفتارها با استفاده از چارچوب کدگذاری
	گام دوم: شناخت مضامین	انواع مضامین از پاره گفتارها تصحیح مضامین
	گام سوم: ساخت شبکه‌های مضامونی	منظمه کردن مضامین یافتن مضامین پایه‌ای بازآرایی مضامین پایه‌ای برای یافتن مضامین سازمان‌دهنده استخراج مضامین فراگیر ترسیم شبکه مضامونی بازبینی و تصحیح شبکه مضامونی
ب) کاوش متن	گام چهارم: توصیف و کشف شبکه‌های مضامونی	توصیف شبکه اکتشاف شبکه
	گام چهارم: خلاصه کردن شبکه مضامونی	
ج) یکپارچه‌سازی اکتشاف‌ها	گام ششم: توصیف الگوها	

یافته‌ها

در این بخش، خروجی هریک از گام‌های سه گانه‌ی تحلیل شبکه مضامون، مورداشاره قرار گرفته است:

الف-تحویل متن

در گام اول از تحلیل مضمون، از متن‌های مصاحبه مضمون‌های پایه، استخراج می‌شود. به عبارتی مفهوم مستفاد از گفته‌های افراد در مصاحبه‌ها را می‌توان در قالب مضمون‌های پایه جای داد. جدول ذیل، به نمونه‌ای از مضماین پایه به دست آمده و نقل قول‌هایی که این مضماین از آن استخراج شده، اشاره دارد.

جدول ۳. نمونه‌هایی از تبدیل نقل قول به مضماین پایه

শماره مصاحبه	نقل قول	مضمون پایه
۱۱	در طول ۱۰-۱۵ سالی که در این حوزه فعالیت داریم، تسهیل کنندۀ را شناختیم. دکتر X از کویت ۱۵ سال است که با ما کار می‌کند	تجربه قبلی همکاری
۱۷	مهم‌ترین ویژگی همکار خیلی واضح است که اعتماد است. اگر اعتماد نباشد هیچ‌چیزی وجود ندارد. آن افرادی که هلдинگ Z را شکل دادند همه به هم اعتماد کامل داشتند و به کسانی که دعوت به کار کردند هم اعتماد داشتند.	اعتماد
۶	در انتخاب شریک آن هم به صورت شرکتی قطعاً این‌گونه نیست که سوابق شرکت را بررسی کنیم و مدیرش را بسنجیم و سریع وارد شرکت شویم اگر بحث شرکت بلندمدت باشد که این کار یکی از اشتباهاres بزرگ است، ما معمولاً در چنین پروسه‌ای یک پروژه تعریف می‌کنیم، عجله‌ای وجود ندارد. پروژه اجرا می‌شود و در مراحل اجرای پروژه متوجه می‌شوید که آیا این فرد یا شرکت توانایی این کار را دارد یا خیر	آزمون شریک احتمالی با پروژه کوتاه‌مدت
۱	...اعتبارسنگی انجام دادیم. مثل بانک که اعتبارسنگی می‌کند و به فرد ضمانت‌نامه اعتباری می‌دهد. وقتی قرار است با کسی شرکت کنیم باید اعتبارسنگی انجام دهیم.	بررسی اعتبار شریک
۱۰	پزشکان، اتاق عمل، تجهیزات و... را دیدند. یک پزشک آلمانی بود و به اینجا آمد و همه‌چیز را بررسی کرد. حدود سه ماه طول کشید که ما قرارداد بستیم	بررسی تجهیزات و امکانات شریک احتمالی
۱۳	اینکه طرف چه کسی است و آیا واقعاً می‌تواند کار کند؟ چند ماه کار نکند و بعد ما را رها کند و برود. واقعاً قصد ادامه کار دارد؟ یا اینکه نه فقط قصد دارد مدت کوتاهی کار کند	جدی بودن برای شروع کار

عملکرد فعلی شریک	فرض کنید من الان می‌خواهم یک شرکت را بررسی کنم، روزش را بررسی می‌کنید که در حال حاضر چه کاری انجام می‌دهد	۵
رضایت گردشگران	کیفیت ارائه خدمات و فیدبک مسافران هم مهم است، به دیدگاه مسافران توجه می‌شود و کم کم مردم هستند که انتخاب می‌کنند چه چیزی خوب و چه چیزی بد است نه سازمان متولی... مشتری، خوب یا بد را تشخیص دهد. بازار تشخیص می‌دهد که کدام در اولویت قرار گیرد، کدام می‌تواند زودتر رضایتمندی ایجاد کند	۵
خوشنام بودن و حسن شهرت	سابقه آن‌ها را بررسی می‌کنیم. باید حسن شهرت داشته باشند، کلاهبردار نباشند	۱۱
حجم بالای مراجعه- کنندگان- سطح آموزش کارکنان	X (شریک موردنظر) بزرگ‌ترین مرکز درمان ناباروری از نظر تعداد سیکل‌های آی وی اف در آسیاست. سالانه حدود نه هزار سیکل آی وی اف در X انجام می‌شود که آمار بالایی است. هرجایی وقتی آمار بالا می‌رود خودبه‌خود سطح آموزش کارکنان بالا می‌رود و خدماتی که ارائه می‌شود اثربخش‌تر می‌شود	۳
ایجاد مزیت قیمتی	رقابت هم مهم است، وقتی در آمریکا عمل قلب ۴۰ هزار دلار است، در ایران نمی‌توانیم ۵۰ هزار دلار برای این عمل در نظر بگیریم. بر اساس رقابت، به خودمان نگاه می‌کنیم و قیمت تایلند، سنگاپور، ترکیه، هندوستان و اردن را می‌بینیم، سپس قیمتی تعیین می‌کنیم که با این‌ها قابل رقابت باشد. وقتی بخواهید قابل رقابت باشید، مواد اولیه از جمله هتل، بیمارستان، مترجم، بلیط و ... را هم طوری تنظیم می‌کنید که به آن قیمت بخورد. پس بحث کیفیت، قیمت و پژوهشکار مهم است	۱۱
سهولت سفر	موضوع دیگری که خیلی مهم است سهل بودن سفر به کشور است. اگر یک فرد عراقی تصمیم بگیرد به اردن سفر کند، دو سه هفته نباید دنبال ویزا و دسترسی به آنجا باشد. در حقیقت دسترسی آسان از دیدگاه ویزا، امکانات حمل و نقل ... مهم است	۱۱

ب-تبديل مضامين

پس از استخراج مضامين پايه، باید آن‌ها را در قالب مضامين انتزاعی تر سازماندهنده در درجه نخست و مضامين فراگير در درجه دوم، دسته‌بندی نمود.

جدول ۴. دسته‌بندی مضماین پایه در قالب مضماین دسته‌بندی و مضماین فراگیر

مضمون فراگیر	مضمون سازماندهنده	مضمون پایه
شناخت و ارتباطات		داشتن شناخت / آشنایی قبلی تجربه قبلی همکاری اعتماد شناخت نسبت به مدیریت شناخت نسبت به کارکنان شناخت نسبت به حوزه فعالیت شناخت نسبت به توانمندی‌ها اعتماد به توانمندی‌های شریک شناخت نسبت به عملکرد پیشنهاد و معرفی دیگران نیاز به جای شناخت قبلی
بررسی کردن		بررسی شرکای احتمالی ازمون شریک احتمالی با پروژه کوتاه‌مدت بررسی اعتبار شریک طرفیت سنجی بررسی بازار هدف شریک بررسی تخصص شریک احتمالی بررسی تجهیزات و امکانات شریک احتمالی
ویژگی شریک	ویژگی‌های مرتبط با ایجاد ائتلاف	هم‌سطح بودن داشتن توافق اخلاقی داشتن منافع مشترک طاقت داشتن در برابر شریک هم‌فکر بودن تناسب اندازه سازمان داشتن علائق و سلایق مشابه بین شرکا تناسب استراتژی‌های بازاریابی داشتن اهداف مشترک تناسب توانایی‌ها

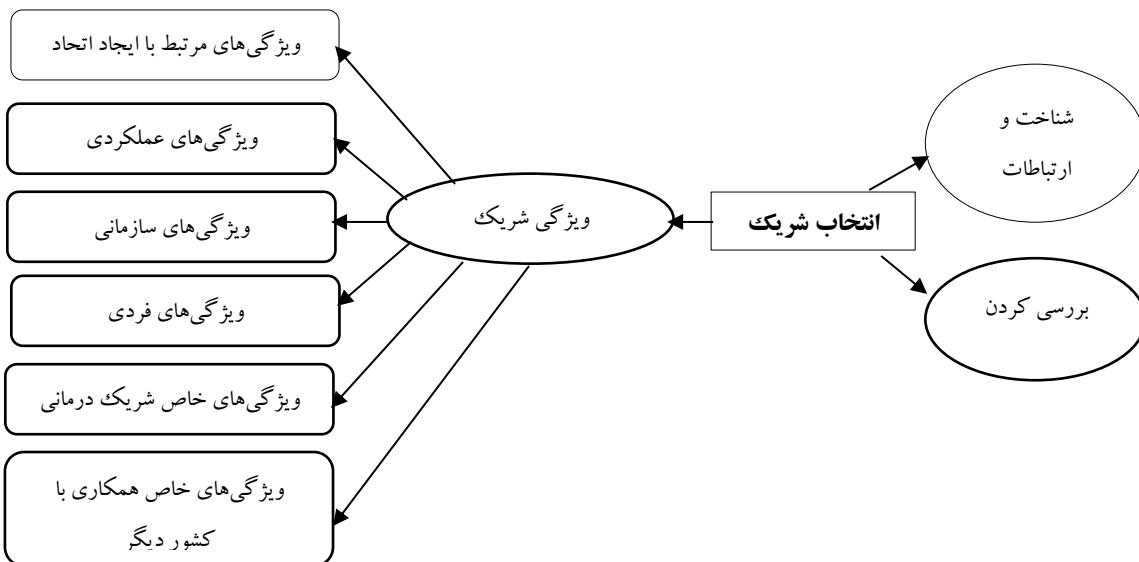
		تناسب میان نوع فعالیت‌ها
		تعهد
		انتظارات از شریک
		چه نیازی را بطرف می‌کند
		اعتقاد به یکدیگر
		ارائه خدمات مکمل
		جدی بودن برای شروع کار
		بالاتر بودن شریک
		توانایی انجام کارگروهی
		مکمل بودن
		گذشتن از منافع خود
		باور به کارگروهی
		پیگیری منافع بلندمدت
		ایجاد امنیت خاطر از دزدیده نشدن مسافر
		عدم دخالت در کار یکدیگر
		انعطاف‌پذیری
		انتظارات مالی
ویژگی‌های عملکردی		عملکرد فعلی شریک
		قیمت
		کیفیت
		مزیت رقابتی
		ارزش خدمات در مقابل پول پرداختی
		بازخورد مشتری
		رضایت گردشگر
		دید مردم نسبت به شریک
		فعال بودن در زمینه بازاریابی
		ارائه خدمات قابل بهره‌برداری
		درارتباط با صنعت بودن
		به روز بودن
		میزان هزینه کرد برای تبلیغات
		ارائه خدمات متنوع

		قابل اعتماد بودن
		خلاصت/نوآوری
		تخصص داشتن
		داشتن سابقه خوب
		سطح فعالیت شریک
		اعتبار شریک
		خوشنام بودن/حسن شهرت
ویژگی‌های سازمانی		ریسک‌پذیری
		توانمندی
		داشتن توانایی اجرایی
		پویا بودن / سریع بودن
		برند معروف
		داشتن مجوز
		وضیت امکانات و تجهیزات
		دسترسی به دانش
		آشنایی به زبان
		آگاهی به قوانین
		آشنایی به مشکلات و پیچیدگی‌های حوزه فعالیت
		آشنایی به ابزارهای تجارت
		با تجربه بودن
		داشتن مدیریت توانمند
ویژگی‌های فردی		داشتن نیروی انسانی خوب
		توان مالی
		توان ارائه خدمت
		داشتن شبکه فروش قوی
		توجه به سابقه فرد
		صداقت
		اصالت
		داشتن نظم
		صحت و سلامت (اخلاقی)

		مسئولیت‌پذیری
		دلسوز شریک بودن
		علاقه داشتن
		جسور بودن
		چشم و دل سیر بودن
		بزرگمنش بودن
		عرق ملی داشتن
		داشن دانش آکادمیک
		مذهب
		داشن اعتقادات مذهبی
		اعتقادات مذهبی - قائل به حلال و حرام بودن
ویژگی‌های خاص شریک درمانی		تخصص بالای پزشکان
		پیشینه پزشک
		اعتماد به پزشکان
		سطح آموزش کارکنان
		رضایت بیماران
		ارائه خدمات باکیفیت
ویژگی خاص همکاری با کشور دیگر		حجم بالای مراجعه کنندگان
		امنیت روانی
		ایجاد مزیت قیمتی
		سهولت سفر به ایران
		شرایط پذیرش کشور هدف

ج- کشف و توصیف شبکه مضماین

با بررسی و تحلیل مضماین مرتبط با انتخاب شریک در اتحادهای استراتژیک، سه مضمون فراگیر اصلی شناسایی شده که در ادامه توضیح داده می‌شود:

نمودار ۲. شبکه مضمونی انتخاب شریک در اتحادهای استراتژیک گردشگری پژوهشی^۱

شناخت و ارتباطات

پیش از ایجاد پیوند با هر شخص حقیقی و حقوقی و در هر شکلی از جمله ایجاد ائتلاف نیازمند داشتن سطحی از شناخت و ارتباط اولیه با طرف مقابل هستیم. مفاهیم مرتبط با این مضمون فراگیر، تحت عناوین داشتن شناخت و تجربه قبلی، تجربه همکاری قبلی، اعتماد، شناخت نسبت به مدیریت، شناخت نسبت به کارکنان، شناخت نسبت به حوزه فعالیت، شناخت نسبت به توانمندی‌های شریک، اعتماد به توانمندی‌ها، شناخت نسبت به عملکرد، پیشنهاد و معرفی دیگران، نیاز به جای شناخت قبلی، قابل دسته‌بندی هستند.

به جهت تعداد بالای مضماین پایه‌ای و عدم امکان نمایش آن‌ها در ابعاد صفحه تعریف شده، از نمایش این دسته از ۱. مضماین صرف نظر شد. این مضماین و ارتباط آن‌ها با سایر مضماین در جدول شماره ۲ نمایش داده شده است.

بررسی کردن

علاوه بر وجود شناخت اولیه، بررسی برخی موارد برای اطمینان از انتخاب صحیح شریک حائز اهمیت است. این ابعاد می‌تواند در مفاهیم بررسی شرکای احتمالی، آزمون شریک احتمالی با تعریف پروژه کوتاه‌مدت، بررسی اعتبار شریک، ظرفیت سنجی شریک، بررسی بازار هدف شریک، بررسی تخصص شریک احتمالی و بررسی تجهیزات و امکانات شریک احتمالی، دسته‌بندی گردد.

ویژگی شریک

علاوه بر داشتن شناخت و انجام بررسی‌های اولیه، ویژگی‌های شریک محتمل در ابعاد مختلف نیز حائز اهمیت است. این ویژگی‌ها می‌تواند در شش گروه موربد بررسی قرار گیرند؛ ویژگی‌های مرتبط با ایجاد ائتلاف، ویژگی‌های عملکردی، ویژگی‌های سازمانی، ویژگی‌های فردی، ویژگی‌های خاص شریک درمانی و ویژگی‌های خاص همکاری با کشور دیگر.

ویژگی‌های مرتبط با ایجاد ائتلاف، اشاره به آن دسته از خصوصیات شریک دارند که در ایجاد روابط همکاری به طور خاص از نوع ائتلاف، ضروری می‌نماید.

اما در خصوص مضمون سازماندهنده ویژگی‌های عملکردی می‌توان به مفاهیمی نظری عملکرد فعلی (روز) شریک، عملکرد و پیشینه شریک محتمل، قیمت، کیفیت، مزیت رقابتی، ارزش خدمات در مقابل پول پرداختی، بازخورد مشتری، رضایت گردشگر، دید مردم نسبت به شریک، فعال بودن در زمینه بازاریابی، ارائه خدمات قابل بهره‌برداری، در ارتباط با صنعت بودن، به روز بودن، میزان هزینه کرد برای تبلیغات، ارائه خدمات متنوع، قابل اعتماد بودن، خلاقیت/نوآوری، تخصص داشتن، داشتن سابقه خوب، سطح فعالیت شریک، اعتبار شریک و حسن شهرت شریک محتمل اشاره داشت.

علاوه بر ویژگی‌های مرتبط با ائتلاف و ویژگی‌های عملکردی، در ایجاد یک ائتلاف در تناسب با اینکه شریک محتمل ما یک شخص حقوقی یا حقیقی است باید به ویژگی‌های سازمانی و فردی آن توجه داشته باشیم. ویژگی‌های سازمانی مواردی نظری ریسک‌پذیری، توانمندی، داشتن توان اجرایی، پویا بودن، برنده معروف، داشتن مجوز، وضعیت امکانات و تجهیزات، دسترسی به دانش، آشنایی به زبان، آگاهی به قوانین، آشنایی با مشکلات و

پیچیدگی‌های حوزه فعالیت، آشنایی به ابزارهای تجارت، با تجربه بودن، داشتن مدیریت توانمند، داشتن نیروی انسانی خوب، توان مالی، توان ارائه خدمت، داشتن شبکه فروش قوی می‌باشد؛ اما ویژگی‌های فردی شامل مواردی نظری توجه به سابقه فرد، صداقت، اصالت، داشتن نظم، صحت و سلامت اخلاقی، مسئولیت پذیری، دلسوز بودن، علاقه داشتن، جسور بودن، چشم و دل سیر بودن، بزرگ‌منش بودن، عرق ملی داشتن، داشتن دانش آکادمیک، مذهب (نوع مذهب)، داشتن اعتقادات مذهبی و قائل به حلال و حرام بودن می‌باشد.

ویژگی‌های خاص شریک درمانی اشاره به خصوصیاتی از شریک دارد که به‌طور خاص در ائتلاف‌های گردشگری پزشکی باید مدنظر قرار گیرد. این ویژگی‌ها شامل تخصص بالای پزشکان، پیشینه پزشکان، اعتماد به پزشکان، سطح آموزش کارکنان، رضایت بیماران، ارائه خدمات با کیفیت درمانی و حجم بالای مراجعه کنندگان می‌گردد؛ اما ویژگی خاص همکاری با کشور دیگر، اشاره به زمانی دارد که ما سعی بر ایجاد یک ائتلاف خارجی در حوزه گردشگری سلامت داریم. این ویژگی‌ها شامل امنیت روانی، ایجاد مزیت قیمتی، سهولت سفر به ایران و شرایط پذیرش کشور هدف می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

در هنگام شکل‌گیری هر اتحاد استراتژیک، یکی از گام‌های مهم، انتخاب شریک مناسب است. بدین جهت، مطالعات بسیاری در این خصوص صورت پذیرفته است. با این وجود، به نظر می‌رسد این موضوع در حیطه گردشگری بالاخص اشکال خاصی از آن نظری گردشگری پزشکی، از تازگی برخوردار است. از این‌رو، هدف از پژوهش حاضر واکاوی شبکه‌ای از مضماین مرتبط با انتخاب شریک در اتحادهای استراتژیک گردشگری پزشکی بود. بنا به نتایج به دست آمده، مجموعه‌ای از عوامل که می‌توان آن‌ها را در سه مضمون کلیدی شناخت و ارتباطات، بررسی کردن و ویژگی‌های شریک جای داد، بر انتخاب شریک در هنگام تشکیل اتحاد استراتژیک در گردشگری پزشکی مؤثر می‌باشد. در پژوهش حاضر، یافته‌ها همچون مطالعات پیشین (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ والدز-لانز و گارسیا کانل، ۲۰۱۵؛ ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ گالاتی، ۱۹۹۵؛ روسنکویف، متیو و جئورج، ۲۰۰۱؛ هانگ، ۲۰۰۶؛ گومز و همکاران، ۲۰۱۳؛ یانگ و همکاران، ۲۰۱۴)، حکایت از تأثیر تجربه ارتباط یا همکاری قبلی بر

انتخاب شریک در هنگام شکل‌گیری یک اتحاد جدید داشتند. داشتن شناخت نسبت به شریک محتمل در ابعاد مختلف نظیر شناخت نسبت به مدیر و کارکنان، شناخت نسبت به توانمندی‌ها، حوزه فعالیت و عملکرد نیز از جمله یافته‌هایی بود که مطالعات محققان پیشین نظری نیلسون (۲۰۰۳)، گالاتی (۱۹۹۵) و آدان و همکاران (۲۰۱۰) –مبنی بر تأثیر شناخت از ویژگی‌های شریک بر انتخاب شریک– را تایید کردند.

بررسی کردن، مضمون کلیدی دومی بود که در طی تحقیق بدان نائل آمدیم. این موضوع اگرچه در ارتباط تنگاتنگی با ویژگی‌های شریک^۱ قرار دارد اما خود می‌تواند طرح تازه‌ای از مراحل انتخاب شریک به شمار رود؛ بخصوص مضماین پایه‌ای نظری آزمون شریک احتمالی با پروژه کوتاه‌مدت و یا ظرفیت سنじ شریک که به نظر می‌رسد از جمله مفاهیمی می‌باشد که اگرچه در ادبیات شفاهی اتحاد استراتژیک مشهود هستند اما تاکنون در ارتباط با انتخاب شریک در اتحادهای گردشگری پژوهشی، مستندسازی نشده بودند.

اما در خصوص مضمون ویژگی شریک، شش مضمون سازماندهنده اصلی شامل ویژگی‌های مرتبط با ایجاد اتحاد، ویژگی‌های عملکردی، ویژگی‌های سازمانی، ویژگی‌های فردی، ویژگی‌های خاص شریک درمانی و ویژگی‌های خاص همکاری با کشور دیگر، شناسایی شدند. ویژگی‌های مرتبط با ایجاد اتحاد، از جمله مواردی است که در مطالعات پیشین، هرچند با اختلافاتی مورد اشاره قرار گرفته بود. در این میان، تناسب (شباهت) داشتن (آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ سلین و مایرز، ۱۹۹۸، نیلسون، ۲۰۰۳؛ سمرکیوز و کوسر، ۲۰۰۴؛ ایوانز، ۲۰۰۱؛ دادرف و همکاران، ۲۰۱۴؛ زینلدین و دودارووا، ۲۰۰۵، ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ پت و دیبرل، ۲۰۰۱؛ تودوا و کی نوک، ۲۰۰۵؛ جنک، آلایوگلو و لیگان، ۲۰۱۲؛ حقیقی کفash، صادقی و قاسمی، ۱۳۹۲) و مکمل بودن (نیلسون، ۲۰۰۳؛ سومپونگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ پارک و ژو، ۲۰۰۵؛ دادرف و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژوئن و گاندولف، ۲۰۰۹؛ رو دیرمل و بوکر، ۲۰۰۸؛ سورنسن و ریوی، ۱۹۹۸؛ برودر، برودر و ویلکینسون، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷؛ حقیقی کفash، صادقی و قاسمی، ۱۳۹۲)، دو

۱. در ادامه، به این مضمون پرداخته‌ایم.

موضوع برجسته‌ای بود که در تأیید یافته‌های پیشین از متن مصاحبه‌های پژوهش حاضر نیز، استخراج شد.

توجه به عملکرد شریک از جمله مواردی دیگر است که مهر تأییدی بر یافته‌های گذشتگان (نیلسون، ۲۰۰۳؛ گالتی، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷؛ رابسان و کاتسیکیس، ۲۰۰۵؛ دادفر و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ منتظر و نوریانفر، ۱۳۹۵) به شمار می‌رود. سازمان و وزیرگی‌های آن به عنوان ابعاد سخت یک شریک حقوقی محتمل نیز بنا به یافته‌های تحقیق حاضر در انتخاب شریک حائز اهمیت می‌باشد. موضوعی که پیش‌تر توسط محققانی نظریه لارسون (۱۹۹۲)، نیلسون (۲۰۰۳)، هانگ (۲۰۰۶)، ژیانگ، لی و گائو (۲۰۰۸)، آدان و همکاران (۲۰۱۰)، سومپونگ و همکاران (۲۰۱۴) و منتظر و نوریانفر (۱۳۹۵)، نیز مورداشاره قرار گرفته بود.

در خصوص مضمون سازماندهنده وزیرگی‌های فردی، اگرچه نمی‌توان اشاره به برخی مضماین پایه‌ای آن نظریه صداقت (آدان و همکاران، ۲۰۱۴) در پژوهش‌های پیشین را نادیده گرفت اما درمجموع با طرح موضوعاتی نظری اصالت، صحت و سلامت اخلاقی، چشم و دل سیر بودن، عرق ملی داشتن، داشتن اعتقادات مذهبی، قائل به حلال و حرام بودن، جسور بودن، دل سوز بودن، می‌توان مضمون مزبور را بازخوانی جدید و جامع تری دانست.

اما دو مضمون وزیرگی‌های خاص شریک درمان و وزیرگی‌های خاص همکاری با کشور دیگر، به نظر می‌رسد مجموعه مفاهیمی می‌باشند که به صورت اختصاصی از پژوهش حاضر در راستای شناسایی ابعاد خاص انتخاب شریک در اتحادهای استراتژیک گردشگری پزشکی، حاصل آمده است. تخصص پزشک، پیشینه پزشک، اعتماد به پزشک، سطح آموزش کارکنان، رضایت بیماران، ارائه خدمات باکیفیت و حجم بالای مراجعه کنندگان، همگی از جمله مواردی است که در هنگام انتخاب یک شریک مناسب در اتحاد گردشگری پزشکی به صورت خاص باید مدنظر قرار داد. از سوی دیگر، در انتخاب شریک در یک اتحاد استراتژیک بین‌المللی گردشگری پزشکی، وزیرگی‌هایی نظری امنیت روانی، ایجاد مزیت رقابتی، سهولت سفر و شرایط پذیرش کشور مدنظر به عنوان شریک، باید لحاظ گردد.

جدول ۵. مقایسه خروجی پژوهش حاضر با یافته‌های پیشین

مطالعات پیشین		مطالعه حاضر		
محوریت اصلی	نمونه مطالعات	موضوع فرعی ۲	موضوع فرعی ۱	محوریت اصلی
شناخت و ارتباط قبلی	نیلسون، ۲۰۰۳؛ گالتی، ۱۹۹۵؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰			شناخت و ارتباطات
-	-	-	-	بررسی کردن
ویژگی‌های شریک	آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ سلین و مایرز، ۱۹۹۸، نیلسون، ۲۰۰۳؛ سمرکیوز و کوسنر، ۲۰۰۴؛ ایوانز، ۲۰۰۱؛ دادر و همکاران، ۲۰۱۴؛ زینلدین و دودارووا، ۲۰۰۵، ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ پت و دیبل، ۲۰۰۱؛ تودوا و کی نوک، ۲۰۰۵؛ جنک، آایرگلو و لیگان، ۲۰۱۲؛ حقیقی کفash، صادقی و قاسمی، ۱۳۹۲	تناسب (شباهت) داشتن	ویژگی‌های مرتبط با ایجاد اتحاد	ویژگی‌های مرتبط با شریک
	نیلسون، ۲۰۰۳؛ سومپونگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ آدان و همکاران، ۲۰۱۰؛ ژیانگ، لی و گائو، ۲۰۰۸؛ پارک و ژو، ۲۰۰۵؛ دادر و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژوئن و گاندولف، ۲۰۰۹؛ رودیرمل و بوکر، ۲۰۰۸؛ سورنسن و ریوی، ۱۹۹۸؛ برودر، برودر و ویلکینسون، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷؛ حقیقی کفash، صادقی و قاسمی، ۱۳۹۲	مکمل بودن		
	نیلسون، ۲۰۰۳؛ گالتی، ۱۹۹۵؛ هولکومب و هیت، ۲۰۰۷؛ رابسان و کاتسیکیس، ۲۰۰۵؛ دادر و همکاران، ۲۰۱۴؛ ژیانگ، لی و گائو،		ویژگی‌های عملکردی	

	۱۳۹۵؛ متظر و نوریانفر، ۲۰۰۸		
	لارسون (۱۹۹۲)، نیلسون (۲۰۰۳)، هانگ (۲۰۰۶)، زیانگ، لی و گائو (۲۰۰۸)، آدان و همکاران (۲۰۱۰)، سومپونگ و همکاران (۲۰۱۴) و متظر و نوریانفر (۱۳۹۵)		ویژگی‌های سازمانی
	آدان و همکاران، ۲۰۱۴	صداقت	ویژگی‌های فردی
-	-	اصالت، صحت و سلامت اخلاقی، چشم و دل سیر بودن، عرق ملی داشتن، داشتن اعتقادات مذهبی، قائل به حلال و حرام بودن، جسور بودن، دل سوز بودن	
	-	تخصص پزشک، پیشینه پزشک، اعتماد به پزشک، سطح آموزش کارکنان، رضایت بیماران، ارائه خدمات باکیفیت و حجم بالای مراجعه-کنندگان	ویژگی‌های خاص شریک درمانی
	-	امنیت روانی، ایجاد مزیت رقابتی، سهولت سفر و شرایط پذیرش کشور	ویژگی‌های خاص همکاری با کشور دیگر

منابع

حقیقی کفاس، مهدی. صادقی، داود و قاسمی، احمد. (۱۳۹۲). رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت ائتلاف استراتژیک شرکت‌های هوایی از دید خبرگان، فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات مدیریت گردشگری، سال هشتم، ۲۳، ۵۰-۲۷.

منتظر، غلامعلی؛ و نوریانفر، کامران. (۲۰۱۶). انتخاب شریک تجاری در صنعت حمل و نقل هوایی با ترکیب روش‌های فرایند تحلیل شبکه‌ی فازی و ارزیابی نسبی مختلط فازی. مهندسی صنایع و مدیریت، ۱۲(۳۲)، ۱۱۷-۱۲۹.

شیخزاده، محمد، تسلیمی، محمد، عابدی، جعفری، حسن و فقیهی، ابوالحسن. (۱۳۹۰). تحلیل مضمون و شبکه مضمونی: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده‌های کیفی، اندیشه مدیریت راهبردی، ۱۵۱-۱۶۸.

Attride-Stirling, J. (2001), "Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research", *Qualitative Research*, 1(3), 385-405.

Adnan, S. M., Ramanathan, K., Turpin, T., & Chapman, R. L. (2010). A conceptual model of the strategic alliance process: from initiation to conclusion. *Int. J. Networking and Virtual Organisations*, 7(1), 39–62.

Braun, V. & Clarke, V. (2006), "Using thematic analysis in psychology", *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.

Boyatzis, R. E. (1998), Transforming qualitative information: thematic analysis and code development, Sage.

Brouthers, K. D., Brouthers, L. E., & Wilkinson, T. J. (1995). Strategic alliances: Choose your partners. *Long range planning*, 28(3), 18-25.

Combs, J. G., & Ketchen Jr, D. J. (2003). Why do firms use franchising as an entrepreneurial strategy?: A meta-analysis. *Journal of management*, 29(3), 443-465.

Dadfar, H., Dahlgaard, J. J., Brege, S., & Arzaghi, B. J. (2014). International strategic alliances in the Iranian pharmaceutical industry: an analysis of key success and failure factors. *Total Quality Management & Business Excellence*, 25(7-8), 812-826.

Drucker, P.F. (2008). Management. New York: Harper Collins Publishing

- Evans, N. (2001). Alliances in the international travel industry: Sustainable strategic options?. *International journal of hospitality & tourism administration*, 2(1), 1-26.
- Gulati, R. (1995). Social structure and alliance formation patterns: A longitudinal analysis. *Administrative science quarterly*, 619-652.
- Genç, N., Alayoğlu, N., & İyigün, N. Ö. (2012). A conceptual model proposal for determinants, form, functions and structure choice in strategic Alliances. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 58, 1594-1600.
- Gursoy, D., Sayyman, M., & Sotiriadis. (2015). Collaboration in Tourism Businesses and Destinations: A Handbooks. Emerald.
- Gomes, E., Angwin, D. N., Weber, Y., & Yedidia Tarba, S. (2013). Critical success factors through the mergers and acquisitions process: revealing pre-and post-M&A connections for improved performance. *Thunderbird international business review*, 55(1), 13-35.
- Holcomb, T. R., & Hitt, M. A. (2007). Toward a model of strategic outsourcing. *Journal of operations management*, 25(2), 464-481.
- Huang, L. (2006). Building up a B2B e-commerce strategic alliance model under an uncertain environment for Taiwan's travel agencies. *Tourism Management*, 27(6), 1308-1320.
- Jaouen, A., & Gundolf, K. (2009). Strategic alliances between microfirms: Specific patterns in the French context. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 15(1), 48-70.
- Jiang, X., Li, Y., & Gao, S. (2008). The stability of strategic alliances: Characteristics, factors and stages. *Journal of International Management*, 14(2), 173-189.
- Jamal, T., & Getz, D. (1995). Collaboration theory and community tourism planning. *Annals of Tourism Research*, (22)1, 186-204
- King, N. (1998), "Template analysis", in G. Symon and C. Cassell (eds.) *Qualitative Methods and Analysis in Organizational Research*, London: Sage.
- Kauser, S., & Shaw, V. (2004). International Strategic Alliances: objectives, motives and success. *Journal of Global Marketing*, 17(2-3), 7-43.

- Larson, A. (1992). Network dyads in entrepreneurial settings: A study of the governance of exchange relationships. *Administrative science quarterly*, 76-104.
- Lazzeretti, L., & Petrillo, C. (Eds.). (2006). *Tourism local systems and networking*. Oxford, UK: Elsevier.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994), Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook, Thousand Oaks, CA: Sage.
- McCutcheon, D., & Stuart, F. I. (2000). Issues in the choice of supplier alliance partners. *Journal of Operations Management*, 18(3), 279-301.
- Nielsen, B. B. (2003). An empirical investigation of the drivers of international strategic alliance formation. *European Management Journal*, 21(3), 301-322.
- Oxford English Dictionary (2006), Oxford University Press, United Kingdom.
- Pansiri. J.(2009). Strategic Motives for Alliance Formation in the Travel Sector of Tourism. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 10:143–173.
- Pett, T. L., & Clay Dibrell, C. (2001). A process model of global strategic alliance formation. *Business Process Management Journal*, 7(4), 349-364.
- Park, S. H., & Zhou, D. (2005). Firm heterogeneity and competitive dynamics in alliance formation. *Academy of Management Review*, 30(3), 531-554.
- Parmigiani, A. Rivera-Santos, M. (2011). & Clearing a Path Through the Forest: A MetaReview of Interorganizational Relationships. *Journal of Management*, 37(4), 1108-1136.
- Robson, M. J., & Katsikeas, C. S. (2005). International strategic alliance relationships within the foreign investment decision process. *International Marketing Review*, 22(4), 399-419.
- Ring, P. S., & Van de Ven, A. H. (1994). Developmental processes of cooperative interorganizational relationships. *Academy of management review*, 19(1), 90-118.
- Rigsbee, E. R. (2000). *Developing strategic alliances*. Mississauga, Canada: Crisp Learning.

- Rothaermel, F. T., & Boeker, W. (2008). Old technology meets new technology: Complementarities, similarities, and alliance formation. *Strategic Management Journal*, 29(1), 47-77.
- Rosenkopf, L., Metiu, A., & George, V. P. (2001). From the bottom up? Technical committee activity and alliance formation. *Administrative Science Quarterly*, 46(4), 748-772.
- Sompong, K., Igel, B., & Lawton Smith, H. (2014). Strategic alliance motivation for technology commercialization and product development. *Management Research Review*, 37(6), 518-537.
- Selin, S. W., & Myers, N. A. (1998). Tourism marketing alliances: Member satisfaction and effectiveness attributes of a regional initiative. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 7(3), 79-94.
- Semercioz, F., & Kocer, B. (2004). Strategic alliances in the aviation industry: An analysis of Turkish Airlines experience. *Journal of Transnational Management Development*, 9(2-3), 29-45.
- Sørensen, H. B., & Reve, T. (1998). Forming strategic alliances for asset development. *Scandinavian Journal of Management*, 14(3), 151-165.
- Todeva, E., & Knoke, D. (2005). Strategic alliances and models of collaboration. *Management Decision*, 43(1), 123-148.
- Titmas, K. (2012). Coopetition Amongst Hotels in South Africa: A Case Study of Coopetition Amongst Five-Star Hotels in Cape Town, South Africa, Research report presented in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Business Administration at the University of Stellenbosch.
- Valdés-Llaneza, A., & García-Canal, E. (2015). The devil you know? A review of the literature on the impact of prior ties on strategic alliances. *Management Research: The Journal of the Iberoamerican Academy of Management*, 13(3), 334-358.
- Yang, J., Lai, K. H., Wang, J., Rauniar, R., & Xie, H. (2014). Strategic alliance formation and the effects on the performance of manufacturing enterprises from supply chain perspective. *International Journal of Production Research*, 53(13), 3856-3870.
- Zineldin, M., & Dodourova, M. (2005). Motivation, achievements and failure of strategic alliances: The case of Swedish auto-manufacturers in Russia. *European Business Review*, 17(5), 460-470.